

Mravenci faraóni (Farao) a jejich likvidace

Jen 2 mm dlouzí, rezaví mravenci faraóni pocházejí z tropické Afriky a proto v našich podmínkách mohou žít jen tam, kde je celoročně udržována poměrně vysoká a stálá teplota. Daří se jim velmi dobře především v bytech městských domů s více byty, zejména když jsou vytápěny centrálně.

Jak a kde mravenci faraóni žijí?

Samostatné plynové kotle etážového topení v každém bytě však nejsou překážkou jejich výskytu. Kromě zajištěného tepla, nalézají v každém bytě i dostatek potravy, vodu a mnoho úkrytů pro svoje hnízda a mohou se snadno rozšiřovat z bytu do bytu až posléze zamoří všechny byty. Výskyt mravenců faraónů nikterak nesouvisí s kvalitou bytů a s úrovní hygieny v nich. Jinými místy výskytu mravenců faraónů jsou nejrušnější potravinářská zařízení, kuchyně veřejného stravování, výroby potravin a zdravotnická zařízení.

Všechny druhy mravenců, včetně mravenců faraónů, patří mezi sociální hmyz. To znamená, že žijí v dobře organizovaných společenstvech, zvaných kolonie, jak je známe například u včel a vos. Kolonie mravenců faraónů sídlí v hnízdech, která jsou dobře ukryta v konstrukci nábytku, konstrukci bytových jader, pod květináči apod. V nich je vždy několik samic (královen), které neustále snášejí vajíčka, jsou zde larvy a kukly a o celé hnízdo se starají a jeho příslušníci zásobují potravou a vodou dělnice. Mravenci faraóni žijící v jednom obytném domě jsou příslušníci jedné kolonie, rozdělené do mnoha dceřiných kolonií ve většině bytů, s mnoha samicemi a ještě větším počtem dělnic v každé z nich. Příslušníci jednotlivých dceřiných kolonií se pak mohou bez problémů a podle potřeby stěhovat z bytu do bytu, do nového, většího úkrytu, když se již do původního nevejdou nebo za lepší potravou. Do sousedních domů se stěhují teplovodními rozvody.

Do nového domu se mravenci faraóni dostávají v nábytku nebo v jiném materiálu. V tom případě však musí být přestěhováno hnízdo s více než 10 dělnicemi, vajíčky a larvami. Samice nemusí být nutně přestěhována. Jestliže v hnízdě chybí, dokáží dělnice kdykoliv z vajíček vypěstovat novou generaci samic a samců. Samotné dělnice nebo samotné samice kolonii založit nedokáží. Samice, které jsou zbarveny stejně jako dělnice, jsou mnohem větší, a hnízda opouštějí zřídka, jen když jsou vylákány velice atraktivní potravou, nejčastěji v období kolem Vánoc.

Jednou nebo dvakrát ročně, podle toho, jak dobře se kolonie má, se v kolonii vylíhnou nové samice a samci, kteří při rojení nelétají, ke spáření dojde v hnízdě a mladé oplodněné samice se hned v péči dělnic účastní dalšího rozmnožování. Samci jsou jen o málo větší než dělnice, černě zbarvení a hynou brzy po kopulaci. Dělnice se dožívají asi 20 týdnů, samice žijí a vajíčka snášejí po dobu delší než 1 rok.

Mravenci faraóni potřebují ke svému životu trvalý přístup k vodě, třeba jen v odpadových sifonech. Přizívají se na jakýchkoliv potravinách lidí, nebo krmivech domácích zvířat, sladkých nebo slaných, nejraději mají bílkoviny, maso, syrové nebo tepelně upravené. Atraktivní potravu vystopují dělnice velice rychle (někdy již během několika minut) i na vzdálenost několika metrů a hojně ji navštěvují, čímž ji k nepotřebě znehodnotí. Neaktivnější jsou mravenci faraóni brzy po začátku topné sezóny a v době před Vánoci, která je i pro ně, stejně jako pro lidi, dobou největší hojnosti. Ve zdravotnických zařízeních svými návštěvami kontaminují a znehodnocují i sterilní materiál a tím mohou ohrožovat zdraví pacientů.

Jak se mravenců faraónů spolehlivě zbavit?

Zásah odborné firmy proti nim je zcela nezbytný. Jediným vhodným a účinným prostředkem je pouze specifická požerová nástraha, kterou dělnice požírají, donášejí do hnízd, nakrmí jí ostatní příslušníky kolonie, včetně samic a larev, čímž celé kolonie likvidují. Nástrahy je nutné pokládat v topné sezóně, kdy je aktivita mravenců nejvyšší. V létě, kdy teplota uvnitř bytů kolísá v závislosti na kolísající teplotě venkovních, není účinnost nástrah zaručena, protože nižší teplota aktivitu mravenců a přijímání nástrahy snižuje. Nástraha položená kvalifikovaným způsobem mravence faraóny úplně vyhubí a ošetřené objekty zůstávají bez mravenců po mnoho let, až do jejich případného příštího zavlečení.

V obytných domů však je zcela nutné nástrahu položit do všech bytů postiženého domu i když se v některých z nich zatím třeba mravenci ještě nevyskytují. Důvodem je to, že se mravenci faraóni snadno a rychle stěhují, jak jsme již zmínili.

V současné době je proti mravencům faraónům neúčinnější nová nástraha označovaná jako Maxforce Quantum (výrabí Bayer Environmental Science). Má podobu průhledného gelu, aplikuje se ve formě 20 malých kapek do každého bytu a jejím vlivem mravenci vymizí již během několika málo následujících dní. Nástraha je bezpečná pro lidi, domácí zvířata i životní prostředí.

Čeho se naopak vyvarovat?

Položení nástrah svépomocí do jednoho nebo do několika málo bytů nemá valného smyslu právě kvůli již několikrát zmíněnému stěhování mravenců faraónů. Zcela nesmyslné je i použití jakýchkoliv postřiků kontaktně působícími insekticidy, byť by byly aplikovány odbornou firmou do všech bytů. Postřik mravence jen zažene na určitou dobu do jejich hnízd, aby později vyhladověli, znovu v plné síle zaútočili.